

Izhaja
vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.
Dopisi naj se izvolijo frankovati.
Rokopisi se ne vračajo.
—
Za inzerate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:
za celo leto 4 krone (2 gld.)
Denar naj se pošilja pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 18. aprila 1901.

Štev. 16.

„Golaž“ pred dobrolskim sodiščem.

Dne 3. aprila se je vršila pred okrožno sodnijo v Dobrlivasi sledeča obravnava: Tožil je dobrolski nadučitelj A. Dreo; tožena je bila kmetica Apolonija Matevžič iz Lovank radi razžaljenja časti; sodnik je bil svetovalec Majer. Nadučitelj A. Dreo je tožil kmetico Matevžič, češ, da je ta govorila, da je on (Dreo) v šoli učil otroke, da se 3. zakrament imenuje „golaž“.

Obtožena Matevžič pravi, da je ono govorila, ter pripoveduje: V pondeljek dne 11. sušca pride moje 6-letno dekle iz šole ter mi pravi, da zdaj drugače zna sedem zakramentov, kakor se je doma učila. Mati vpraša: „Kako pa?“ Dekle odgovori: „1. sv. krst, 2. sv. birma, 3. golaž, 4. sv. pokora“ itd. — Na vprašanje, kdo jo je tako učil, odgovori deklica, da učitelj. — Dne 12. sušca je obtožena vprašala 7-letno Ano Vovk, ali so učitelj res tako učili, in ta odgovori: „ja“. Dne 12. sušca je to pripovedovala Rudolfinji in dan navrh Lipicu, ker so jo vpraševali, kaj je deklica govorila.

Tožnik A. Dreo, 54 let star: „Sam ne vem o stvari, pripovedoval mi je o nji učitelj Jos. Koberer. Kakor kaže tedenska knjiga, sem od 2. do 9. marca razkladal številko sedem in sem med drugim otroke tudi vprašal: koliko dnevov ima teden, in koliko je zakramentov. Vprašal sem tudi, kdo jih more naštet. Oglasil se je učenec Jan. Laznik iz Lovank in je naštel 7 zakramentov. Opomnil nisem dalje ničesar in se nisem dalje bavil z zakramenti, ker je to stvar kateheta. Ne verjamem, da je to rekla deklica; po mojem je to od te ženske izmišljena laž.“ Tožitelj zahteva, da se obtoženka kaznuje.

Priči Fr. Lipic in Lucija Rudolf prisežeta.

Priča Fr. Lipic p. d. Vižar v Lovankah, star 40 let: „Dne 15. marca sem slišal od Lucije Rudolf, da je tožitelj (Dreo) otroke v šoli učil tako, da se imenuje 3. zakrament golaž. Ko sem dan pozneje predpoludnem srečal Apolonijo Matevžič pred njeno hišo, sem jo vprašal, kako je njena deklica rekla, da so učitelj v šoli učili 7 zakramentov. Na to je odgovorila obtožena: Tožnik je rekel, tretji zakrament je golaž. Ona tega ni verjela ter je vprašala Zabejevo hčer (Ano Vovk),

ki ji je to potrdila. Opomniti moram še, da mi je, ko sem to pravil doma, moja žena rekla, da je tudi moj sin doma pripovedoval, da je tožitelj (Dreo) drugače učil sedem zakramentov kot kaplan, toda povedati ni mogel kako.

Nadučitelj Dreo opomni: Lipic je to dne 17. marca pripovedoval kmetom in on (Dreo) je slišal od Šac-a, da je Lipic baje rekel: Moj fant pa nič ne vé o tem; to je le pripovedovala Vogličeva deklica. — Ker je priča dne 17. marca v Dobrlivasi pripovedoval, da sem zakramente učil tako, sem jaz pričo vprašal in Lipic mi je rekel, da je to slišal od obtožene, in ne od svojega fanta. Ko je nekaj dnij pozneje priča Lipic bil o tem vprašan od učitelja Koberer, rekel je priča zopet, da je njegov fant pač dejal, da je on (Dreo) zakramente drugače učil nego gosp. kaplan; ni vedel pa kako in rekel je samo, da se o golažu ni govorilo.

Priča Lipic pripomni, da je učitelju Kobererju samo rekel, da je njegov fant, ko je prišel domov, pripovedoval, da je g. Dreo zakramente drugače učil kakor kaplan; vendar pa ni mogel povedati, kako, ker je to pozabil. Ko sem potem zvečer fanta vprašal, ali je tožnik (Dreo) rabil besedo „golaž“, je fant odgovoril: „ja, glih tako so rekli!“ Rekel je tudi, da je učenec Laznik naštel zakramente tako, kot je tožnik hotel imeti. Tožitelj je priči nasproti rekel, da besede golaž ni rabil, marveč samo besedo pokora.

Priča Lucija Rudolf, 53 let stara, posestnica v Lovankah. Dne 12. marca sem prišla k Voglički in ta mi pravi: Kaj pa kaj misliš, Dreo so pa 7 zakramentov v šoli učili, pa so rekli, da je tretji zakrament golaž. Jaz sem se prestrašila in rekla: Kam pa bomo prišli! Domu gredé sem vprašala Janeza Laznika, ali je to res, in tudi on reče: ja! — Dan pozneje je Rudolfin sin (učenec 4. razreda) vprašal učenca 1. razreda, Bernarda Heselja, kako je tožitelj (Dreo) učil 7 zakramentov. Ta je potem po šoli doma pripovedoval, da je tožitelj tretji zakrament imenoval golaž. Ko sem 19. marca prišla z obtoženo vkup, sta njena hči in Ana Vovk vse to vnovič potrdili.

Tožitelj Dreo vzdržuje svojo obtožbo in zahteva, da se zaslišijo otroci prvega razreda. —

Obtožena Matevžič zahteva, da se zasliši njena hči. Sodnik odkloni obadva predloga.

Na to razglasi sodnik razsodbo, da je Matevžič obsojena na sedem dnij zapora! — Matevžič takoj naznani priziv in zahteva prepis razsodbe. Govorilo bo torej tudi še deželno sodišče v Celovcu.

Št.-Štefanski poboj pred sodiščem.

Iz Velikovca.

Dne 21. marca vršila se je tukaj sodnijska obravnava o volilnem poboj v Št. Štefanu pri Trušnjah. Mislilo se je splošno, da bode obravnava v Celovcu, toda državno pravdnništvo je smatralo celo svar za premalenkostno in jo je odstopilo velikovške sodniji. Čeravno sta dala p. d. Kovač in p. d. Pušl g. dr. Kraut-u v Celovcu pooblastilo in je to pooblastilo ležalo v kazenskem aktu, vendar tukajšnja sodnija ni spoznala za potrebno, dr. Krautu naznaniti dan obravnave.

Kako se je vršila obravnava? Gosp. adjunkt Thurn prebral je prvotni zapisnik, prvotno zaslihanje pa je vodil adjunkt, ki ne zna nič slovenski in kateremu je moral izpovedbe našincev tolmačiti pisar, ki nikakor ni izprašan za tak posel. Gospod Thurn vprašal je vsakega, ki je bil prisoten, ali ostane pri svojej prvej izpovedbi. Našinci in njih priče, kar jih je bilo pričujočih, so potrdili svoje prvotne izjave in odločno oporekali očitaniu nasprotnikov. Prostdušno označili so tako postopanje kot laž. Nasprotniki so večinoma potrdili svoje prvotne izpovedi, toda v vsem se njih izjave niso strinjale s tem, kar so prvokrat napovedali. Za našince je dalje govorila okoliščina, da se je poboj vršil na kraju, skoz kateri je vodila našince pot na njih dom. Nasprotnikov pot na njih dom pa je držala ravno na nasprotno stran! Dalje se je prečitelo poročilo orožnikov, iz katerega ni bilo kaj novega povzeti, in zdravniško spričevalo o ranjencih.

Kdo si je stal nasproti? Našinci, občespoštovani možje, od katerih je bil le eden v prejšnjih letih kaznovan 48 ur po §411. Nasprotniki, večinoma vsi že kaznovani, nekateri že po dvakrat, čeravno vsi še mladi. Policijska spričevala od nobenega nasprotnikov niso mogla kaj ugodnega poročati, pač pa o več nasprotnikov nikakor niso bila

PODLISTEK

Ribe in ribarjenje v vrbskem jezeru.

(Sestavil J. P.)

Pravica v vrbskem jezeru ribariti je razdeljena med več posestnikov. Nekaj domačih ribičev je svoje pravice do ribarjenja prodalo gospódi, ki se naseljuje okoli jezera, po 600 do 700 goldinarjev.

Sedaj imajo ribarjenje začeniši pri jezerskem izlivu proti zapadu: Kašnik v Ravnah, Majrobnik pri Gorici, Gregorič v Ravnah (ta je menda svojo pravico gospodu Fr. Mittelbergerju prodal); konzul Berht (prej Brodnik); baron Seckendorff (prej Rožman); Engelhard na Otoku (prej Rive); Bazilij Olejnuk (prej Hauptman); Andr. Pirker (prej Sret na Otoku); Svetelj na Otoku; Rhomborg v Celovcu (prej Matie v Pričici); Lampl v Doleh (prej Brodnik v Pričici); Žolnir v Doleh; Krebajs v Doleh; Ujec v Doleh; Šetl v Logu; gospódska Dietrichstein v Vrbi; Ravnikar v Doleh; Krištof v Porečah; Bikošnik v Porečah; Wercar in Nužej v Porečah (skupaj); Leternik v Porečah; Samic v Žaleh; Partl v Žaleh; Ujec v Žaleh; Tomančkar v Pričici; baron Walterskirchen v Pričici; Miklavčič, Gravžar in Šurjan v Krivi Vrbi; Farolič v Sekulčah in Kropfič iz Sekulč za Gorico (Loretto).

V starodavnih časih so imeli pravico ribarjenja vitezi iz Leonstajna, iz Albeka, škof in drugi, kateri so semenj na Otoku varovali. — Ribarjenje v Habnarjevem jezeru pri Hodišah ima tamošnji posestnik Habnar; v plešiškem jezeru pa knez

Rosenberg, kateri je menda za to pravico dal kmetom delnike. Ribarjenje na baškem jezeru poseda knez Lichtenstein, ki ima tam svojega najemnika.

V vrbskem jezeru je najmanj dvajset plemen ali vrst rib; le škoda da priprostemu ribiču vsa slovenska imena niso znana. Najdejo se v njem:

Ozmice (Reinanken). Navadno prebivajo ozmice v globočini, le v drugi polovici decembra pridejo na plitvo. Ribiči imajo pregovor: Šent Lucija ozmicam duri odpre, če pa jih tedaj ni še na dan, jim jih bo pa sv. Tomaž odprl, posebno ako jim bo tedaj še polna luna posvetila. Lovijo se v mrežo ponoči in z veliko težavo, ker je o tistem času navadno občutljiv mrz. Ozmica iz mreže v čoln prenešena takoj „umrje“, ker je jako občutljiva riba; pa tudi ljudje in vrvi se vse hitro z ledom prevlečejo. Na večer napravijo po pet vlakov, pa velikokrat morajo, kakor so učenci Gospodu rekli, tudi utrujeni in zmrazeni ribiči bridko tožiti: „Gospod, celo noč smo ribarili, pa nič vjeli.“ Kedar se ribiči okoli polnoči vračajo domu, jim gospodinja z bogato večerjo in pijačo postreže.

Pred leti so vjeli veliko več ozmic, zdaj pa jih prav malo dobijo. Na primer jih je Svetelj leta 1855. tri tisoč vjel; zapisoval je namreč s kredo na tram v izbi, koliko jih je vsak večer vjel; ljudje ki so prišli gledat, so se čudili nad groznim vlakom in številkami. Poslednja leta pa je bil lov na ozmice skoraj brez vsega uspeha; predlanskem jih je vlovil Šurjan 300, Lampl 160, Partlj 140, drugi po 10, nekateri celo nič; zato so nekateri ribiči težavni lov na ozmice čisto opustili.

Na baškem jezeru pa ozmice pozneje lovijo in sicer na ledu, v katerega vsekajo luknje, da za-

morejo z dolgimi drogi in vrvmi mreže potegniti. Letos jih je menda knezov najemnik čez pet tisoč potegnil iz jezera. Baške ozmice so veliko manjše kakor vrbske, tudi niso tako okusne, pa tudi ne tako drage. Pred mnogo leti so ozmice na vse kraje, n. pr. čez Ljubelj, v Trg i. dr. po srebrnem grošu par prodajali, pa jih je tudi veliko več bilo; poslednja leta so jih po 50 kr. par prodajali, zdaj pa gre par po goldinarju. — Ozmice grejo ob času svojega „drha“ (drstenja) na takoimenovano „reso“, to je trava v jezeru, kamor svoja jajca prilepijo; zdaj rese čedalje bolj zmanjkuje, zato tudi ozmice pojemajo.

Drugo pleme, katero se najde tudi posebno v vrbskem jezeru, je som, ali „valar“. Ta postane včasih prav velik; leta 1898. je Kašnik vjel soma, kateri je tehtal 52 kil; otvezel ga je z vrvjo in ga v neki kopalnici v Gorici (Loretto) kazal ljudem, ki so ga hodili gledat. Tudi teh rib je bilo nekdanj več kakor zdaj. N. pr. je Svetelj 31 somov, samo velikih, z enim samim vlakom potegnil z „draho“. Zdaj se le tu ali tam primeri, da kdo kakega potegne ali z vilicami pehne. Vjame se tudi na trn in v vršo. Njegovo meso je izvrstno, posebno če je som še bolj mlad, in se navadno prodaja kila po dve kroni; kedar je pa veliko ptujcev v letovišču, se dobi tudi po 4 krone za kilo. Od 1. dne junija do 15. dne julija je v naši deželi prepovedano soma loviti.

Linj ali ruska (nemški Schlein) ni sicer tako dober kakor ozmica in som, vendar ga štejejo še med zlahna plemena. Te vrste rib ni veliko v vrbskem jezeru; loviti jo je prepovedano meseca junija in julija. Meso prodajajo kilo po K 1-20 do 3 krone.

laskava. Nasprotniki so bili ob enem obtoženci in priče eden drugemu!

Našincem se ni verjelo. Če bi zdravniška spričevala ne govorila o njih poškodbah, se bi mogoče še te utajile! Pri izjavah nasprotnikov pa je čutil sodnik potrebo se izraziti, da ni nobenega vzroka, da bi se jim ne verjelo, in da ni za misliti, da bi lagali. — Prav piše neki nemški list: „Skrajni čas je, da se kmalu pravo začne predavati na katoliški visoki šoli, drugače bodo prihodnji juristi kot dogmo (neovrženo resnico) proglasili stavek: Ljudje se delijo v dve vrsti: v take, ki tepejo, in v take ki bodo tepeni. Če se pa poslednji ne pustijo tepeti, bodo kaznovani.“

Konec obravnave je bila jednaka obsodba našincev, od katerih so dobili nekateri prav hude poškodbe, in nasprotnikov. Zoper izdano razsodbo velikovškega sodnika se je vložil od naših vzklic na deželno sodnijo. Nasprotniki so kazni takoj sprejeli; našincem je sodnik prigovarjal, naj kazni prevzamejo, a tega niso storili.

Omenim naj le še sledeče: Sodnik po končani obravnavi naznani, da imajo tri dni časa za pritožbo. Obravnava se je vršila v četrtek 21. marca. Določeni tri dnevi so bili tedaj: petek, sobota in nedelja. Eden našincev vpraša, ali lahko pridejo v nedeljo, da vložijo pritožbo. Na to sodnik ni dal odgovora, ter je prepustil odgovor pisarju, ki je v navzočnosti sodnika ljudem rekel, naj ne pridejo v nedeljo, ampak v pondeljek 25. marca.

Dopisi.

Žihpolje. (Gozdni požar.) Dne 9. t. m. popoldne je 11letni Ign. Kobau, pastir kmeta S. Press-la p. d. Rutarja na Imovem, zanetil na paši. Vsled močnega vetra se je ogenj hitro raznesel in posegel v gozd, ki je kmalu začel goreti. Ogenj so omejili ljudje iz Imovega in Golšovega. Posesniku Jan. Lučovniku je zgorelo 175 arov gozda ter ima škode 2000 kron, posesniku J. Bergmanu pa 115 arov in ima škode 1400 kron. Pozor na otroke in pastirje na pašnikih!

Dobrlavas. (Popravek c. kr. notarja Haas-a.) C. k. notar dr. Jos. Haas je uredništvu „Mir“-a poslal nek popravek, ki je pa tak, da se nikakor ne čutimo primorane, ga „obelodaniti“, kakor zahteva g. notar. Slišimo sicer, da so se dobrolski nemčurji zelo veselili tega popravka, češ, da nas ž njim gotovo uženejo v kozji rog. A ne boš Joža! O popravku se more le izreči znana beseda latinskega pisatelja: „Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus!“ po našem: „Rodile so velikanske gore, porodila pa se je smešna miš!“ — G. c. k. notar govori nekaj o „namišljenem dogodku pred proštnijo“. Res drzno čelo mora imeti, kdor hoče tajiti občeznano stvar! Ali morda res hočete tajiti, da se je delal v oni noči po volitvi nečuvem polom ravno pred proštnijo, in da se je tega škandala udeleževala malone vsa dobrolska liberalna „inteligenca“?! Ker smo dne 21. sušca vprašali, ali se je teh škandalov udeležil res tudi c. k. notar, nam piše ta: „Kakor je vsakomur tukaj v vasi in v bližnji okolici — najsibode somišljenik ali ne — dobro znano, podal sem se takoj po končanih volitvah domov in ker mi je zbolel otrok, nisem zapustil to noč sobe.“ Mi pa vendar-le

Ščuka (Hecht). Teh je tri vrst v jezeru: roparica, blatnica in plemenita. Vse tri zrastejo precej dolge in dosežejo visoko starost. Lovijo ščuko v mrežo, na trn, v vršo in z vilicami; njeno meso prodajajo kilo po 1 krono. Ščuko loviti je prepovedano v mesecu marcu in aprilu.

Okun (peršlj) je mala pa draga ribica, ki se lahko kila za 4 krone prodá. On je nevaren ropar in se zmirom sme loviti.

Klin ni dober ter se le za kveder lovi. Velikih klinov v jezeru ni, ker drugim ribam v živež služijo.

Tudi se najde tu in tam kak karf in rutelj v jezeru, ter drugih drobnih rib raznih plemen. Iz med njih moram omeniti posebno „kleje“, katerih nalovijo cele škafe, doma jih kuhajo in tudi posušijo; pacati jih pa, kakor sardine, še nisem videl.

Rakov v našem jezeru že kakih 15 let ni več. Včasih jih je vse mrgolelo, in so jih po bregovih, kamor za živežem in za lučjo zlezejo, cele škafe nabrali. Prišla je neka kuga nad nje, ter so naglo poginili; ljudje so jih, čudeč se, videli tedaj na tisoče mrtvih ležati na bregu, kamor so jih valovi izmetali. Skušal jih je sicer konzul Bercht in drugi zopet zasadi, pa jih vendar še nič ni videti; le pri izlivih potokov se tu in tam kak majhen rakič najde; menda jih klini in druge ribe, katerim je rak posebna slast, pokončajo.

Pri ribarjenju rabijo tukaj najbolj „draho“, t. j. mrežo, ki obstoji iz treh delov: iz „vaka“ (ali po deset metrov dolge možnje) in iz dveh po trideset metrov dolgih in 9 metrov širokih stranic, „četrti“ imenovanih. Taka draha pa je tudi draga in pride na tristo goldinarjev; se vé, da jo kjerbodi

pravimo na podlagi došlih informacij, da temu ni bilo tako! Saj menda tisti, ki so videli notarja še zvečer v razgrajajoči družbi, niso bili slepi! Je-li delal g. notar „po volitvah nečuvem polom in krik“, tega mi nismo trdili, marveč samo vprašali: Ali je bil c. kr. notar res v družbi onih, ki so to delali; to je menda (da rabimo besede g. notarja samega), „vsakomur tukaj v vasi — najsibode somišljenik ali ne — dobro znano“. Ker se pa g. c. k. notar že toliko brani krika in poloma, bi še radi vprašali, kdo je pri volitvi sami največ kričal ter hotel ovreči vsako pooblastilo slovenske stranke?! — Končamo z vprašanjem: Ali morda tudi c. kr. davkar ni bil pri onih izgredih?

Uredništvo.

Reberca. („Lukamatija“ bo žvižgal. — Nevihta.) Dolgo časa sem se že govori, da pojde železnica od Sinčevasi do Železne Kaple, a do izvršitve tega pa le še ni prišlo. Mnogokrat se je že reklo: Prihodnji mesec se bo začelo z delom, a preteklo je mesec, dva, celo leto, a ostalo je še vse pri starem in potihnila je vsa govorica. Meni se zdi ta železnica ravno kakor kralj Matjaž, ki spi s svojo vojsko pod Peco, čakajoč dnu rešitve. Včasih se vzbudi iz svojega spanja in ž njim se gane cela vojska, a ko vidi, da še ni prišel njegov čas, zopet zaspi in vse je mirno. Ravno tako je z našo železnico. Naenkrat nastane mnogo hrupa, resnice pa le ni. A sedaj bo menda pa le nekaj. Kakor se je zvedelo, pričelo se bo delo majnika meseca in mora biti železnica končana do oktobra prihodnjega leta. S tem bi se tedaj vendar le uresničilo, o čemur se je že toliko govorilo in pisalo. Mogoče pa, da tudi sedaj nič ne bo, morebiti sem tudi sedaj slabo prerokoval, zakaj pregovor pravi, da se nobeden prerok v svoji domovini ne spoštuje. Bomo videli, ali bo žvižgal „lukamatija“ ali ne; mogoče je tudi, da se boji tuljenja reberških volkov, da ga tako dolgo ni. — V noči od 10. do 11. t. m. bila je pri nas huda nevihta. Bliskalo in grmelo je kakor po letu in tudi toča se je vsula, da je na nekaterih krajih ležala še do opoldne pod kapom.

Železna Kapla. (Smrtna kosa.) Po dolgi mučni bolezni preminula je dne 2. t. m. gospa Weitzer-jeva. Bila je vzorna gospodinja, skrbno ljubeča mati svojim trem otrokom, prijazna v občevanju z ljudmi, vsled česar je bila povsod priljubljena, kar je tudi pokazal lepi pogreb, katerega se je udeležila mnogobrojna množica. N. p. v. m.!

Grebinski Klošter. (Smrtna kosa.) Umrl je na klošterski gori vrl slovenski posestnik Gašpar Blažej p. d. Tužak, star 63 let. Bil je občešpovstovan posestnik, priljubljen pri vseh sosedih. To je pokazal tudi pogreb, ki se je vršil ob obilni udeležbi dne 25. sušca. Pokojnik je pri vsaki volitvi neustrašeno stal na slovenski strani. Svetila mu večna luč!

Libuče. (Občinske volitve.) Velikonočni terek dne 9. apr. se je vršila v Libučah pri Pliberku volitev občinskega zastopa. Izvoljeni so bili v I. razredu Ant. Hözl, nadučitelj v Zgornjih Libučah, Jan. Steinbuch (Trampuš) iz Zgornjih Libuč, Jak. Glavar (Ižep) iz Zg. Libuč in Vinc. Peruzzi (Hrust) iz Spodnjih Libuč. — V II. razredu: Mart. Krof (Oseban) iz Šmarjete, Jur. Močilnik (Bodjež) iz Lokovice, Jan. Kolenik (Šimon) iz Borovja in Štef. Witternik (Kosem) iz Borovja. — V III. raz-

doma napreduje in spletejo. — V navadi so tudi druge mreže različne dolgosti in visokosti. Lovijo ribe tudi v „vršo“ ali „protnico“, ki je iz protja narejena. — Some in ščuke tudi pehajo; na „ertu“ ali ladijnem nosu zakurijo v železni ponvi, zadej nekdo počasi in tiho veslja, drug pa spredej na plen preži. Nastavljajo tudi vrvice, poleti na „kufe“ ali priprosto poleno pritvrjene, po zimski pa v luknje skozi led.

Ptujci kaj radi ribarijo; veslajo po jezeru ter po 60 metrov dolge vrvice za seboj v globočino motájo ali spuščajo, na katerih so umetno napravljene trni. Mali otroci, pa tudi odrasli po cele ure sedé na bregu ali v čolnih ter „za kratek čas“ uboge ribice „pikajo“. Čuden „kratek čas“ to, pri katerem na peto božjo zapoved popolnoma pozabijo, in se otroci za igračo neusmiljenim biti učijo! — Sport!

Naj omenim še nekatere ribje sovražnike. Največji sovražnik ribam je pač človek; ribi nikdo ne prizanaša. Na tisuče jih tudi labudi, divje race in druge ptice pojejo, tudi ribja zalega na trstu, resi, na bregu in v blatu jim je v slast. Jezerske bregove čedalje bolj zasipajo in „regulirajo“, torej ribe zdaj nimajo toliko potrebnega zatišja in zakrivališča pred roparicami. Mogoče da je ribam v kvar tudi vse to, s čemur perice, parniki in drugi sicer čisto in zelenkasto vodo onesnažijo in okužijo.

Smešničar.

* Jože, kako to, da vedno strgan dežnik rabiš, ko greš v cerkev? — „Veš Tone, zato, ker upam, da se bo kedo o priliki zmotil in vzel mojega, meni pa pustil svojega boljšega!“

redu: Pavel Podrečnik (Bogl) iz Lokovice, Tom. Starej (Mežnar) in Zg. Libuč, Tom. Potočnik (Hutar) iz Belšaka in Jern. Črnko (Bric) iz Sp. Libuč. Namestniki so: N. Skuk, M. Črnko (Hanžej); Oton Konrad, oskrbnik; Mat. Hartman, B. Černic (Božič) in A. Močilnik (Likeb). V II. in III. razredu so sami katoliško-slovenski možje, v I. sami liberalci, samo da je eden v slov. službi „slovensko-klerikalen“, pri Nemcih pa nemško liberalen (v resnici pa je zadnje). Namestniki so razven enega, ki pa ni nasprotnik, sami Slovenci. Upamo, da bo prevzel županstvo zopet bivši župan g. Pavel Podrečnik, saj je ta najbolj sposoben za ta posel, katerega je že šest let spretno vodil v občno zadovoljnost vsem. Bog nam ga naj ohrani še nadalje!

Pliberk. (Nesreči. — Vreme.) Ponesrečil se je na veliki četrtek v Sp. Libučah Hrastov hlapec. Jezdil je na konju sosedne hiše, kar konj poskoči, in omenjeni hlapec pade tako nesrečno, da so morali nezavestnega odnesti. Dasi je bila zdravniška pomoč kmalu došla, je vendar ponesrečenemu padeč tako škodoval, da bo najbrže izgubil pamet. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico. — Na velikonoč pa se je ponesrečil pri streljanju v Pliberku pod imenom Silvester znani tesar. Strel iz možnarja mu je po lastni krivdi poškodoval nogo pod kolenom tako, da so mu jo morali v Celovcu odrezati. — Od dne 10. na 11. t. m. ponoči smo imeli tukaj strašno neurje. Silen vihar z močnim grmenjem in bliskanjem nas je prebudil iz spanja in nam napravil ne malo strahu, zlasti ker je tudi močno treskalo in je med dežjem padala deloma zelo gosta toča. Sicer je pa dež setvam zelo koristil.

Črna. (Sv. misijon.) Slovesnost, kakršne še niso obhajali tu, odkar obstoji župnija, imeli smo v tednu od 20. do 28. sušca. Čč. oo. lazariisti od sv. Jožefa nad Celjem, gg. Pogorelec, Kitak in Pediček, vodili so sv. misijon. Kljub skrajno neugodnemu vremenu bil je ves teden za župnijo praznik, ker vsak dan so ljudje od daleč in blizu v prav obilnem številu prihajali v cerkev, tako da je bila naša prostorna cerkev do zadnjega kotička natlačena. Z veliko pozornostjo in posebnim zanimanjem poslušali so prepričevalne in poljudne govore čč. oo. misijonarjev. Z obraza se je ljudem bralo, da jim beseda božja gre v srce in da jih resno pripravlja za prejem sv. zakramentov. Obhajanih je bilo krog 1500, večinoma domačih župljanov. K sklepu dne 28. sušca — dasi je padlo pol metra snega — obiskal nas je tudi preč. g. dekan Šimen Bauer, ki je ob obilni asistenci imel slovesno sv. opravilo. Srčna hvala torej g. dekanu za obisk, čč. oo. misijonarjem za njihove krasne govore in gospodom sosedom za pomoč pri izpovedovanju! Dal Bog, da bi sv. misijon obrodil obilo sadú! S.

Črna. (Avstrijske pošte. — Neurje. — Rudokop.) Človek bi mislil, da ne pišemo 1901, ampak kakih 200 let manj. Dopisnica z natančnim naslovom oddana, kakor kaže poštni pečat, dne 17. sušca, potrebuje iz Celovca do nas cel teden, dasi imamo direktno poštno zvezo. In šele pisma! Od Celovca do nas pač ni daleč! Kako je pismo romalo, naj povejo poštni pečati. Prvi: „18. 3. 01. Klagenfurt 5 aa“. Drugi: „Stein in Krain 19. 3. 01“. Tretji: „Laibach 20. 3. 01. Ljubljana“. Četrti: „Bleiburg 21. 3. 01“. Peti: „Schwarzenbach 22. 3. 01.“ Ali dotični poštni odpravitelj pri pošti 5 aa v Celovcu ne vé, kje je Črna na Spodnjem Koroškem, ali Spodnje Koroško sploh. Svetovali bi mu, naj vsaj pogleda v krajevni repertorij. — Na večer 10. aprila začelo je po budem viharju naenkrat bliskati se in grmeti, padala je skoro za lesnike debela toča, tako da je bila krajevno po jarkih prav nakopičena. Čudna naravna prikazen ob tem času! — Mrtvega našli so Blaža Pečnika. Šel je velikonočni pondeljek nabirat regrat. Našli so ga še le četrty dan, v roki držal je še nož, v predpasniku imel je nabrane nekaj zelenjave. Nagle neprevidene smrti varuj nas Gospod! — Pri nas začelo se je živahno gibanje. „Bleiberger-Union“ hoče se za rudokope posluževati elektrike. Prišlo je že par sto laških delavcev, da bodo gradili pod Toplo dotična poslopja. Črnjani z električno lučjo potem vendar ne bomo zadnji!

Spod. Dravograd. (Zasramovanje cerkvenih obredov.) Nezaslišan škandal se je dogodil tukaj na veliko soboto. Povzročil ga je človek, ki je nedavno šel „proč od Rima“, t. j. izstopil iz katoliške cerkve. Na kako visoki stopinji stojé ljudje te vrste, je pokazal dogodek, ki je pri vseh ljudeh, brez ozira na stan ali politično mišljenje, obudil največje ogorčenje. — Na veliko soboto gré tukaj procesija iz farne cerkve v trg in sicer ob mraku. Udeležba je bila tudi letos ogromna, okna hiš so bila razsvetljena. Kako gledajo udeležniki veličastne procesije, ko v oknu prvega nadstropja gostilne g. župana L. Domaingo-ta sloni mlad uradnik južne železnice v svoji uradni obleki, s kapo na glavi in pušič smodčice. Zraven njega je slonel drug železniški uradnik istotako s klobukom na glavi in pušič! S kakšnimi besedami

naj označimo tako početje? Imenovanega uradnika ne vidiš zlahka v uradni obleki. Tokrat pa je oblekel svojo uradno suknjo, da je v nji zasmejal katoliških cerkven obred, presveto Rešnje Telo. Imenovani je tudi c. kr. rezervni častnik, in vendar obnašanje, katero se mora brez ozira na versko stališče že s stališča najnavadnejše dostojnosti kar najodločneje obsoditi! — Res daleč smo prišli v naši dobi napredka, ko se nekaznovano sme menda že vsak pobalin zaganjati v katoliško cerkev in njene naprave. Ali smo pa res že tako daleč, da v čisto katoliškem kraju sme cerkvene naprave na tak način žaliti človek, ki se je sicer ločil (ne iz verskih, marveč le iz političnih nagibov) od cerkve, od katerega pa bi z ozirom na njegov stan smeli pričakovati vsaj kaj navadne — omike! Pričakujemo, da bodo poklicane oblasti v tem oziru storile svojo dolžnost!

Mlinare pri Beljaku. (Boben je zapel) nad premoženjem tukajšnjega mlinarja in posestnika Janeza Lepušica. Kakor znano je imenovani eden glavnih „stebrov“ nemškutarije pri nas. Visoko je zletel, nizko obsedel. Deželno sodišče je z odlokom od 4. aprila dovolilo konkurz.

Trbiž. (Samomor. — Razno.) Velikonočni pondeljek popoldne se je v kosarni v Spodnjem Trbižu ustrelil lovec 2. kompanije Jan. Miterling. Bil je doma iz Paternijona. Služil je že 3. leto in v 4 mesecih bi bil imel iti domov. Ker ob veliki noči radi raznih prestopkov ni smel iti domov, vzela si je življenje. Ustrelil se je v usta, da mu je glavo čisto raztrgalo. — Umril je tukaj trgovec P. Ulbing v najboljših letih. — K novačenju je prišlo 136 fantov. Potrdili so jih 31. — Tukajšnje moško pevsko društvo se je samo razdružilo. — Načelnik tukajšnje „Südmark“-ine podružnice je učitelj Prosch, tajnik nadučitelj Trunčnik. Blagajnik „Schulvereina“ je učitelj Prosch. Stara pesem, da sodelujejo učitelji pri vsem, kar je naperjeno zoper Slovence.

„Slovenska Matica“ l. 1900.

Pozno sicer, a vendar enkrat razpošilja „Slovenska Matica“ v Ljubljani svoje knjige za minulo leto 1900. Knjige so prav lepe. Podala jih je pa „Matica“ svojim udom šest za letni prispevek 2 gl., in sicer:

1. „Zabavna knjižnica.“ XII. zvezek. Str. 305. Obsega obširno povest: „Z viharja v zavetje.“ Roman iz življenja priproste deklice. Spisal Fr. Malograjski.

2. „Knezova knjižnica.“ VII. zvezek. Str. 228. Obsega sledeče spise: a) Fr. Ks. Meško: „Iz mojega dnevnika.“ (Izgubljena duša. Gozdna romanca. Življenja večerna molitev.) — b) Podgoričan: „Za možem.“ Slika. — c) Dr. Fr. Zbašnjik: „Pastirica.“ Povestica. — d) Jos. Kostanjevec: „Črez trideset let.“ — e) J. M. Dovič: „Z diplomom in brez diplome.“ Noveleta. — f) Ivan Cankar: „Potovanje Nikolaja Nikiča.“ — g) Fr. Levec: „Dr. Fr. Prešeren.“

3. „Slovenske narodne pesmi.“ 5. snopič. Uredil dr. K. Štrekelj. Str. 304. Obsega: „Pesmi zaljubljene.“

4. „Zgodovina slovenskega slovtva.“ IV. del, 3. zvezek. — Spisal prof. dr. K. Glaser. S tem zvezkom je končano to za nas Slovence jako važno delo.

5. „Zbornik znanstvenih in poučnih spisov.“ II. zvezek. Uredil L. Pintar. Str. 258. Obsega: a) Milan Pajk: Dr. Janko Pajk. — b) F. Lužar: „Narodni izrazi.“ — c) Dr. S. Šubic: „Temelji vremenoznanstva.“ — d) Dr. K. Štrekelj: „Pisma in zapiski iz Cafove ostaline.“

6. „Letopis slovenske Matice za l. 1900.“ ima na 78 straneh poročilo o delovanju Matice, t. j. zapisnike odborovih sej, računске zaključke, imenik udov itd.

Obljubil se je za to leto tudi „Prešernov spomenik“; zakaj ga konečno niso izdali, ne vemo.

Imeniku povzamemo, da je štela „Matica“ lani vkup 3152 udov, t. j. 8 več nego prejšnje leto. Med udi je bilo 6 častnih, 250 ustanovnih, 2883 letnih in 13 naročnikov.

Na Koroškem je 145 udov, in sicer po poverjeništvih: Beljak 25, Borovlje 7, Celovec 37, Dobrlavas 13, Grabštanj 9, Št. Mohor 6, Št. Pavel 1, Pliberk 24, Skočidol 14, Velikovec 11. — Kakor je število udov Matice slovenske v obče mnogo premajhno, tako še posebej na Koroškem. Želeti bi bilo, da se vzbudi več zanimanja za Matico in da se tudi ona povzdigne na častno stopinjo, na kateri je n. pr. „Matica hrvatska“.

Nov umotvor za sv. Višarje.

„Sv. Višarje!“ — Kateremu Slovencu niso znane! Že otroku pripoveduje mamka o Devici Mariji višarski, in ko je dorasel, prej ali pozneje rad roma na visoko goro, da mu je le nekoliko mogoče. Starodavna cerkev pa potrebuje nujno poprave in olepšanja. Mnogo je zastarelega, kar

pobožnega romarja le moti. Z okinčanjem te sloveče božje poti slovenske se prične še to leto.

Postavila se bodeta letos, bržkone meseca avgusta, dva lepa renesans stranska altarja, izklesana iz čisto belega kararskega mramorja. Glavni kinč altarjema bodeta dve 1,25 meter visoki in 75 centimetrov široki relief-podobi, izklesani istotako iz belega kararskega mramorja.

Ti podobi izdeluje ravnokar naš vrlo-znani domači umetnik, g. akademični podobar Vekoslav Progar. Nagibi (motivi) podobama so vzeti iz življenja sv. družine. G. Progar je načrt (model) podob izdelal v mavcu in že ta načrt nam kaže, da dobimo izpod njegovih rok zopet pravo umetniško, mojstersko delo.

Prva podoba nam kaže sv. Jožefa z Jezusuščkom v delavnici. Skupina je prav srečno sestavljena. Jožef v delavni obleki pripravlja delo, Jezusček mu stoji nasproti, zré svojemu krušnemu očetu ljubko v obraz in mu drži desko. Na tleh je orodje, nad skupino, v oblakih, zreš lepo razvrščene tri angeljske glavice (amorete). Srednji je nekako vzdignjen nad druga dva.

Druga podoba nam kaže sv. Ano z Materjo Božjo. V oblakih so i tu angeljske glave in sicer štiri. Srednja je doprsna podoba; angelček ponuja Devici Mariji šopek cvetlic. Spodaj sedi častitljiva starka, sv. Ana; na kolenih drži knjigo in razkazuje črke svoji hčerki, ki pazljivo sledi temu pouku. Na tleh stoji jerbasček cvetlic, kar lepo povzdiguje utis cele podobe.

To so motivi podob. O posameznostih bode prilika govoriti tedaj, ko bodeta izklesani iz mramorja ter bodejo tudi vse podrobnosti natanko izdelane. — Že zdaj pa opozarjamo cenjene rodoljube, da si ob priliki ogledajo novi podobi. Gosp. Progar dela v delavnici g. kamnoseka Voglerja nasproti južnemu kolodvoru.

Podstav novima altarjema in vsa kamnoseška dela bode izvršil tukajšnji kamnosek, g. Fr. Vogler. Kamnoseška dela bodo iz kararskega mramorja, stebri in več drugih delov pa iz rudečega mramorja iz Sterzinga na Tirolskem. R.

Novičar.

Na Koroškem.

„Kdor zaničuje...!“ Slovenci smo res pravi — čudaki, da ne rabimo ostrejšje besede. Vsak dan nas blatijo in bjejejo v obraz zakleti naši sovražniki, a mi, namesto da bi se branili, jim sami ponujamo lice, jih sami redimo s svojimi težko zasluženi novci! Evo dokaz! Splošno se opazuje, da so v raznih krajih na čelu našim narodnim nasprotnikom razni nemško-nacijonalni in radikalni odvetniki in notarji! A namesto da bi se jih izogibali, jih iščejo slovenske stranke tudi takrat, ko prav nič potrebno ni, in tako ne delajo samo zanikarni in malomarni zasebniki, marveč tudi javni narodni zavodi, slovenske posojilnice! Več razglasov, v nedolgem času objavljenih v Celovčanki, nam to dokazuje! Kako naj tako postopanje označimo? Ali ni to narodna mlačnost in brezbriznost na vrhuncu? In kaj porek h takemu početju posamezni narodni udje posojilnic? Da, nemško-nacijonalnim notarjem se niti vredno ne zdi, da bi objavili tudi slovensk razglas. Čemu tudi, si mislijo, saj stara ljubezen gotovih ljudi do nas ne neha, naj se jim še toliko rogamo, se jim posmehujemo, jih zaničujemo! Je menda res tako; naj bi taki ljudje bičali naše tudi s škorpijoni, še se bodo plazili za njimi ter jim lizali pete! — Za danes dosti o tem! A izjavljamo, da bodemo drugikrat prišli neusmiljeno z imeni na dan! Če se sami ponižujemo tako, smemo-li potem pričakovati, da nas bodo spoštovali drugi? „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!“

Č. o. Janez Ev. Starè S. J. †. V Trnovem na Ogerskem je umrl dné 8. t. m. č. o. J. Ev. Starè iz družbe Jezusove. Častitljivi, blagi starček je tudi na Koroškem še v najboljšem spominu tako ljudstvu kakor posebej duhovnikom. Od l. 1890. do 1896. je bil namreč duhovni oče ali špiritual v tukajšnjem duhovnem semenišču. Bil je bogoslovem nad vse dobrotljiv in očetovski prijatelj, podpiral jih je, kjer je le mogel, vsakdo si je pri njem rad iskal dobrega sveta in pomoči. Slovenske bogoslovce je vodil tudi v slovenski akademiji, kjer jim je podajal res zlate nauke. Posebno je častil pokojnega Slomška. Rad je hodil na deželo pomagat ob raznih cerkvenih slavnostih. Kot misijonar je bil znan po vsem Slovenskem; slovel je kot izvrsten propovednik, ki je neustrašeno povedal resnico vsakomur in razlagal resnice sv. vere v jako poljudni a iskreni besedi. Porodil se je pokojnik l. 1823. v Hrastju na Kranjskem; l. 1843. je vstopil v družbo Jezusovo. Študiral je na Francoskem in v Belgiji, pozneje pa kot misijonardeloval na raznih krajih, med drugim tudi v Ameriki. Iskreno je ljubil svoj slovenski narod; ko je že prejšnja leta bil v Trnovem, je spoznal bedno stanje ubo-

gega slovaškega národa, ki ga neusmiljeno tare madžarska pest. Želel si je zadnja leta prebiti med Slovaki. Želja se mu je izpolnila in tam je izdihnil blago svojo dušo. Svojim učencem in znanecem ostane pokojni o. Starè v najboljšem spominu. Svetila mu večna luč!

Umor v Celovcu. Strašen umor se je zgodil v nedeljo dné 14. t. m. ob 9. uri zvečer v Celovcu. Brata Ferdo in Jožef Meier, oba delavca, sta šla ob tem času skozi „Neue-Welt-Gasse“. Srečal ju je ključavničarski pomočnik, Jož. Prelaznik, star 17 let. Ker se je ta hudoval, da sta onadva na ulici vpila, sporekli so se kmalu med seboj. Ferdo Meier je zagrabil svoj nož in sunil proti Prelazniku. Prebodel mu je srce, da je Prelaznik storil samo še par korakov in se potem mrtev zgrudil na tla. Morilca je policija kmalu potem, o polnoči, zasačila v njegovem stanovanju. Hladnokrvno in prav surovo je vprašal policaja, ali je „drugi“ že „hin“, in dostavil, da se ne dá nekaznovano psovati; „en udarec in drugi mora ležati“. Pač žalosten pojav vedno bolj razširjujoče se podivjanosti!

Duhovske zadeve. Č. g. Jos. Strieder, župnik v Fresenu, je postal župnik v Zagorici. — Pri Elizabetinkah tukaj je umrla čast. mati Neža Richtig, stara 68 let. — Č. g. Jak. Kindlman, župnik v Št. Danijelu, je postal župnik v Grebinskem Klostru. — Č. g. Jan. Ebner, župnik v Medgorjah, je postal župnik v Št. Štefanu nad Brežami. — Prestavljeni so čč. gg. provizorji: Mat. Riepl iz Gozdanj v Medgorje (oskrbuje tudi Podgrad); B. Hochl od Sv. Krvi v Nemški Plajberg (oskrbuje tudi Sv. Duh); J. Schneditz iz Africa v Innerteuchen (oskrbuje tudi Ausserteuchen); J. Schwaiger iz Zagorice v Brezno (oskrbuje tudi Št. Pavel). — Gozdanje bode oskrboval č. g. župnik na Visokem Strmcu. — Pri krškem stolnem kapitelju v Celovcu je do 22. maja razpisano troje mest: stolnega dekana, stolnega školastika in korarja.

Osebné novice. V stalni pokoj stopi g. Mat. Artnak, vodja ljudske šole v Velikovcu. — Prestavljen je učitelj g. Fr. Oswald iz Tinj v Št. Lenart v labudski dolini. Za učiteljico v Grabštanju je nastavljena gđc. E. Brhel. — Iz službe izstopi konceptni praktikant deželne vlade Avg. grof Alberti d'Enno pri okrajnem glavarstvu v Velikovcu. Konceptni praktikant g. pl. Koenigsbrun je prideljen okrajnemu glavarstvu v Velikovcu, konceptni praktikant g. Blaž Lahovnik je prestavljen iz Šmohora k deželni vladi v Celovec.

Drobiž. Lochsovo pivovarno „pri zvonu“ v Celovcu prevzame akcijska družba, katero snuje sedanji posestnik Lochs. — Blizu Glinj so našli v Dravi truplo otroka, starega 3 do 4 mesece. Truplo je ležalo že kake 3 do 4 tedne v vodi. — Do 30. aprila je razpisano učiteljsko mesto v Št. Juriju ob Zili. Okrajni šolski svet beljaški, kakor navadno, ne zahteva znanja slovensčine. Tudi na šoli v Prevaljah je razpisano učiteljsko mesto. I tu se ne zahteva znanje slovensčine. Stara krivica! — Pri velikonočnem streljanju se je tudi letos zgodilo več nesreč. V Svincu je nekemu možu razdrobilo levo reko; v Pliberku se je hudo poškodoval S. Očnik na nogi ter so ga morali prepeljati v celovško bolnišnico. — Hudo neurje deloma s točo je razsajalo po noči od 10. do 11. t. m. Bliskalo in gromelo je kakor sredi poletja. — Vrat prerezal si je v Celovcu 63letni J. Vogrin iz Kočevja. Obležal je mrtev. Uzrok samomoru ni znan. — V Reichenfelsu se je dné 10. t. m. v občinski ječi obesila 70-letna Alojzija Reiter. Uzrok: žganje!

Po slovenskih deželah.

„Socijalizem.“ Spisal dr. Janez Ev. Krek. — Svoje bralce vnovič opozarjamo na to prepotrebno knjigo, katere l. snopič je že izšel. Že vsebina prvega snopiča kaže, da bode to delo velezanimivo. Zato naj nihče ne opusti prilike, naročiti si to koristno delo! Snopič stane le 30 vin. Celo delo ne bo obsegalo nad 14 snopičev. Naročila sprejema Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

Shod slovenskih časnikarjev se je vršil o velikonoči v staroslavnem Dubrovniku. Udeležencev je bilo 58, med njimi 4 Slovenci. Sprejem je bil slovesen. Po daljših razpravah je shod vsprejel resoluciji: 1. gledé ustanovitve slovenskega korespondenčnega urada in protest proti pristranskim poročilom vladnega korespondenčnega urada; 2. glede ustanovitve časnikarskega društva. Mej Poljaki in Rusini ter mej Hrvati in Srbi je prišlo do nasprotstva. Prihodnji novinarski shod se vrši v Ljubljani.

Slovenci v tujini. Slovenska naselbina v Aleksandriji v Egiptu, ki šteje kakih 5000 duš, dobi zopet svojega posebnega duhovnika. V to je določen katehet na novomeški deški šoli pater E. Snaj. — Slovenci v Jolietu (Severna Amerika), so si osnovali slovensko kolesarsko društvo. Dne 24.

suša so imeli kolesarji sestanek, po zborovanju pa skupen izlet.

Slovence, morilec svojega sina, pred ameriški porotniki. V Great Fall, Mont. v Ameriki so porotniki sodili meseca marca Jakoba Vertina, ki je bil rojen na Kranjskem l. 1852. Jak. Vertin je ustrelil svojega 21-letnega sina Johna na sv. večer lanskega leta. Obsojen je bil v dosmrtno ječo.

Drobne novice. Slovencev v Celju je celjski magistrat naštel za 126 oseb manj nego l. 1890. Po magistratnih številkah bi bilo v Celju sedaj 1451 Slovencev skupno z vojaštvom, Nemcev pa 5262; Nemcev za 575 oseb več nego leta 1890. Šteli so pač povsod jednako! — V Slovenski Bistrici na Štajerskem je umrl dne 9. t. m. sodni pristav Fr. Jagodič, star 33 let. Več let je služboval tudi v Celovcu. N. p. v m.! — Podružnico sv. Cirila in Metoda snujejo v Kapeli pri Radgoni. — Maribor šteje 24.501, Gradec pa 138.870 prebivalcev. — Slatinsko kopalnišče obhaja letos 100-letnico, odkar je v posesti štajerske dežele. Prvi zaznamek gostov je izkazal 654 obiskovalcev, lanski pa 3000! Vsako leto se razpošlje nad 1.250.000 steklenic zdravilne slatinske vode. — Svinje so požrle pri Sv. Bolfenku pri Majšbergu osem mesecev starega otroka, katerega so pustili stariši brez paznika v zibelki.

Križem sveta.

To in ono. Deželni zbori se bodo baje sklicali začetkom junija. — Dr. Körberju, ministrskemu predsedniku, je cesar podelil velik križ Leopoldovega reda. S tem je cesar na jasn način pokazal zaupanje dr. Körberju. — Cesar pride meseca maja v Prago k otvoritvi novega mostu čez Moldavo. Dalje je cesar zaukazal, da se v Pragi ustanovi umetnostna galerija, in sicer na cesarjeve stroške. — Srbija dobi novo ustavo. — Angleži so v južni Afriki do koncem marca izgubili 14.728 mož, med temi 694 častnikov. — Delegacije se snidejo dne 16. maja. — Na veliko nočno nedeljo je umrl grof Lad. Pejačević, bivši ban Hrvatske. — Kardinalom sta imenovana nadškof praški, Lev grof Skrbensky, in nadškof kakovski pl. Puzyna, oba Slovana. — Nemški prestolonaslednik je dne 14. t. m. došel na Dunaj obiskat našega cesarja.

Naša gospodarska organizacija.

Posojilnica v Velikovecu je imela v minulem desetem upravnem letu 1900: Sprejemkov 172.789 kron 14 vin. Izdatkov 166.879 kron 23 vin. Vkup 339.668 kron 37 vin. denarnega prometa. Hranilnih vlog se je na novo vložilo 90.860 kron, vzdignilo 58.770 kron, ostalo koncem leta 254.857 kron. Posojil se je na novo dalo 67.874 kron, vrnilo 48.094 kron, ostalo koncem leta 200.292 kron. Zadrugnikov je pristopilo 51, izstopilo 12, ostalo koncem leta 467. Čistega dobička je bilo 2208 08 vin., in se je razdelil tako: Načelstvo dobi nagrade 700 kron. Za sklepanje računa 50 kron. Ciril-Metodovi družbi 100 kron. „Naši straži“ 50 kron. Za naročitev gospodarskih časnikov in po nesrečah obiskanim udom v prid se določi 204 krone 04 vin. Vkup 1104 krone 04 vin. Ostanek se pri-dene rezervni zakladi, katera je narasla na 11.436 kron 12 vin. Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju,“ katera je zadnjo revizijo izvršila dne 10. vinotoka 1900.

Tržne cene.

V Celovcu, dne 11. aprila 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	20	12	75	— bik
rž	10	16	12	70	2 pitana vola
ječmen	9	35	11	69	42 vprežnih volov
oves	5	68	7	10	5 juncev
turšica	7	94	9	92	45 krav
pšeno	14	—	17	50	1 telica
fižol	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir	1	80	2	92	130 prascev
deteljno seme	84	—	105	—	
ajda	6	93	8	66	

Pitani voli so po 337 K do — K, vprežni voli po 260 K do 271 K, krave po 120 K do 300 K.

Sladko seno je meterski cent po 6 K 80 v do 7 K 20 v, **kislo seno** po 5 K 40 v do 6 K 40 v, **slama** po 5 K — v do 6 K — v.

Promet je bil slab.

Velikovec, dne 10. aprila. Prignali so: 404 volov, 106 krav, 16 telic, 4 teleta. Cena za pitano živino 60 do 64 kron za meterski cent žive vage. 176 ovc, 58 svinj, 5 koz. Promet je bil dober, kupci s Tirolskega. Cene dobre. Popraševalo se je zlasti po ovcah in svinjah.

Trbiž, dne 6. apr. Prignali so: 232 repov goveje živine in 40 ovc. Vkljub slabemu vremenu je bil obisk dober.

Beljak, dne 10. apr. Prignali so: 27 konj (po 100 do 600 kron), 29 pitanih volov (64 do 66 kron za meterski cent žive vage), 118 vprežnih volov (54 do 56 kron za me-

terski cent žive vage), 96 krav, 42 telic, 2 bika. Trgovci iz Solnograškega, Tirolskega, Zgornjega Avstrijskega. Kupčija je bila živahna, cene dobre.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. — vložna številka; d. ob. — davčna občina.)

Grabštanj. Dne 22. apr. ob 10. uri na licu mesta pri Gumiču: 8 krav, 2 vola, 5 žrebcev, 35 svinj, 1000 kupov ovs.

Pliberk. Dne 22. apr. 1/2 11. uri na licu mesta v Vogrčah, obč. Blato: I. Škofova kmetija vl. št. 1, d. ob. Vogrče (3811 kron); Pašovnikova kmetija, vl. št. 42, d. ob. Vogrče (871 kron); Breg, vl. št. 50, d. ob. Vogrče (604 kron). Najnižja ponudba vkup 3574 kron. — II. Komanov gozd, vl. št. 98, d. ob. Vogrče. Cena 247 kron, najnižja ponudba 165 kron.

Beljak. Dne 24. apr. ob 10. uri, bajta hiš. št. 146 v Rutah, vl. št. 160, d. ob. Rute. Cena 12.674 kron. Najnižja ponudba 6337 kron.

Celovec. Dne 3. maja, ob 10. uri, izba št. 85. p. d. Kajznikova bajta v Goričah, vl. št. 22, d. ob. Slovenji Smihel. Cena 548 kron, najnižja ponudba 365 kron.

Loterijske številke od 13. aprila 1901.

Gradec 83 64 78 21 28
Dunaj 31 19 7 57 87

NAZNANILA.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa c. kr. okrajne sodnije v Pliberku z dne 27. marca 1901, opr. št. S 4/1/13 se po naredbi c. kr. konkurznega sodišča v Celovcu z dne 14. marca 1901 S 4/1/5 v zapuščinskem konkurzu za **Matijem Komanom** p. d. Škof-om v Vogrčah (Rinkenberga) prodajo

22. aprila 1901

dopoludne ob 1/2 11. uri v Vogrčah, občina Blato, okraj Pliberk, na mestu nepremičnin sledeča, k zapuščini Matija Koman-a spadajoča posestva v dveh skupinah, in sicer:

I. skupina: **Škofova kmetija**, vl. št. 1, kat. obč. Vogrče (Rinkenberga), cenilo 3811 kron 14 vin.

Pašovnikovo posestvo, vl. št. 42, kat. obč. Vogrče, cenilo 871 kron 19 vin.; omejno zemljišče, vl. št. 50, kat. obč. Vogrče, cenilo 604 krone 23 vin.

II. skupina: **Komanov gozd**, vl. št. 98, kat. obč. Vogrče, cenilo 247 kron 65 vin.

S prvo skupino se prodá tudi na 74 kron 80 vin. cenjena premičnina, obstoječa iz raznega kmetijskega orodja.

Najmanjši ponudek znaša pri prvi skupini 3574 kron 24 vin., pri drugi 165 kron 40 vin.; pod tem zneskom se ne prodá.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) morejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri sodnji v Pliberku v izbi št. 2. med opravljenimi urami.

Doslej se je izvrševal pri Škofu vedno gostilničarski obrt.

Pliberk, dne 15. aprila 1901.

Dr. Adolf Martinek,
odvetnik in upravnik konkurzne mase.

Vrvarskega učenca

takoj sprejme **Janez Verničnik**, vrvarski mojster v Ziljski Bistrici na Koroškem.

Prodá se Zebičarjeva kajža v Globasnici,

obstoječa iz 4 sob, 1 kuhinje in hleva. Stavba je popolnoma zidana in se nahaja v prav dobrem stanu. Pri kajži je tudi mal vrt. Cena 1300 kron. Več pové lastnik.

Istrski teran.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi preje nego nastopi vročina prodati.

P. n. g. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobé pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni.

Istrska vinarska zadruga,
Pulj (Pola — Istra).

Izjava.

Dne 31. marca t. l. sta **Anton Hovnik** p. d. Urešišnik, kmet v Selah, in **Rok Repas** v Vrhah povodom nekega prepira v gostilni s psovskami hudo žalila gostilničarja in mesarja Peter Čareta v Guštanju. Imenovana obžalujeta, da sta nasproti g. P. Čaretu rabila te besede in prosita, da jima odpusti nepremišljene izraze. **Anton Hovnik** se zaveže, da priobči to izjavo tudi v „Mir“-u.

Guštanj, dne 8. aprila 1901.

Anton Hovnik l. r.
Rok Repas l. r.

Oklic.

A. 18/1
22

V zapuščini po zamrlemu gospodu župniku in komendantu **Matevžu Šervicelj-ju** na Reberci se bode v

torek dne 23. aprila 1901 dopoludne ob 8. uri na Reberci

vršila prostovoljna prodaja k zapuščini spadajočih premičnin.

Prodalo se bode namreč 6 krav, 2 telici, 2 konja, 3 pitanih in 4 svinj za rejo, seno in slama, poljedelsko in drugo gospodarsko orodje, več vozov in žito.

Ako ne bode mogoče vse dne 23. aprila 1901 prodati, se bode prodaja drugi dan nadaljevala.

Za prodajo hišne oprave se bode pozneje dan določil in razglasil.

To se daje kupovalcem, ki želijo kaj kupiti, s tem na znanje, da se bodejo reči le proti plačilu v gotovini oddale.

C. kr. okrajna sodnija v Železni Kapli
dne 12. aprila 1901.

Krištof.

Malo posestvo

v Svetni vesi hiš. št. 14. se dá v najem. Natanjoneje se izvé pri posestniku Lovrencu Zablantniku v Št. Rupertu pri Celovcu hiš. št. 70.



Brady-jeve

želodčne kapljice

(prej Marijaceljske želodčne kapljice)

pripravljene v lekarni „pri ogerskem kralju“

C. Brady-a na Dunaju I., Fleischmarkt 1,

so starodavno in znano pomagilo, ki krepa želodec pri slabi prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane 40 kr.
Dvojnata steklenica 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom C. Brady in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis C. Brady.

Želodčne kapljice lekarnarja

C. Brady

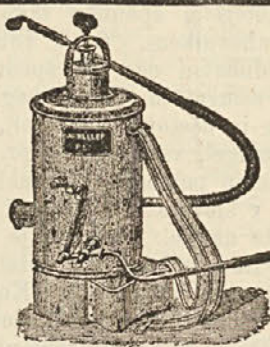
(prej Marijaceljske želodčne kapljice)

so zavite v rudeče školjke in imajo podobo Marijaceljske matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječi podpis C. Brady

Posamezni deli so navedeni.

Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Iščejo se prekopovalci.



Patentovane
ročne in nahrbtne škropilnice za
žvepljanje,

delujoče na eno in dve strani.

Patentovani stroji za pokončevanje peronosperu najnovjših sestavov.

Brizgalnice za ogljikov sulfid (injektorji)
zoper filoksero.

Priprave za streljanje zoper točo.

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vse druge priprave za sadje- in vinorejo pošilja za najnižje tovarniške cene

IG. HELLER, DUNAJ II., Praterstrasse 49.



Ceniki zastonj in poštnine prosto.